

Antea Group Archeologie 2023/33

Bureauonderzoek

Transportverdeelstation Hapseweg Wanroij,
gemeente Land van Cuijk

projectnummer 483650
revisie 00
8 maart 2023

Antea Group Archeologie 2023/33

Bureauonderzoek

Transportverdeelstation Hapseweg Wanroij, gemeente Land van Cuijk

projectnummer 483650
revisie 00
8 maart 2023

Auteurs

A. Hellemons
J.E. Colijn

Opdrachtgever

Enexis Netbeheer B.V.
Magistratenlaan 116
5233 MB 's-Hertogenbosch

datum vrijgave
08/03/2023

beschrijving revisie 00
Voorgelegd aan bevoegd gezag

gecontroleerd
V. Uffink

vrijgave/vrijgave KNA
J.E. Colijn

Inhoudsopgave

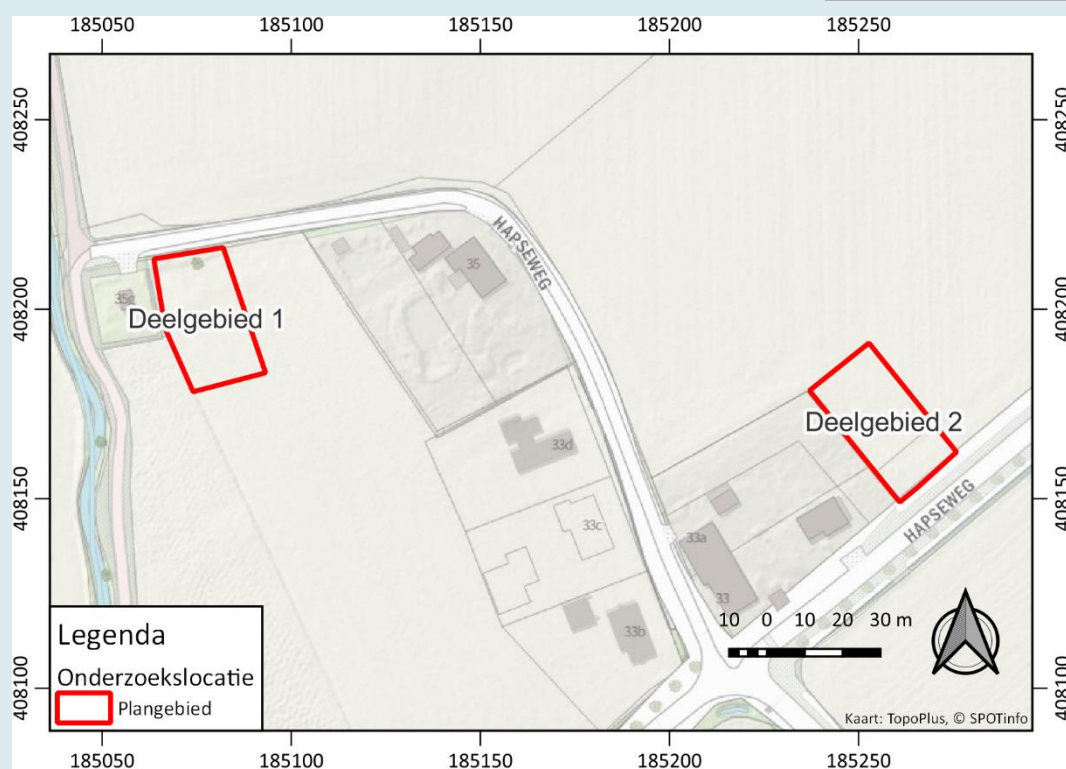
Blz.

Samenvatting	2
1 Inleiding	3
2 Beschrijving onderzoekslocatie	4
2.1 Begrenzing onderzoeks- en plangebied	4
2.2 Huidig en toekomstig gebruik	5
2.3 Archeologisch beleid	5
2.4 Landschappelijke situatie	6
2.4.1 Historische situatie en mogelijke verstoringen	9
3 Bekende waarden	14
3.1 Archeologische waarden	14
3.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden	18
4 Archeologische verwachting	19
4.1 Bestaande verwachtingskaarten	19
4.2 Gespecificeerde archeologische verwachting	20
5 Conclusies en advies	22
5.1 Conclusies	22
5.2 (Selectie)advies	22
Literatuur en geraadpleegde bronnen	23
Lijst met afbeeldingen	25
Bijlagen	
1 Archeologische perioden	
2 AMZ-cyclus	
3 Archeologische verwachtingskaarten Sint Anthonis	

Kaartbijlagen

483650-ARCHIS   Gegevens uit ARCHIS

<i>Projectnummer</i>	Antea Group	483650		
<i>OM-nummer</i>		5335343100		
<i>Provincie</i>		Noord-Brabant		
<i>Gemeente</i>		Sint Anthonis		
<i>Plaats</i>		Wanroij		
<i>Toponiem</i>		Hapseweg		
<i>Kaartblad</i>		46C		
<i>Coördinaten</i>	Deelgebied 1	582172/5166193	582198/5166195	
		582187/5166162	582215/5166165	
	Deelgebied 2	582422/5166161	582445/5166172	
		582456/5166135	582478/5166146	
<i>Opdrachtgever</i>		Enexis Netbeheer B.V.		
<i>Uitvoerder</i>		Antea Group		
<i>Datum uitvoering</i>		Februari 2023		
<i>Projectteam</i>		J.B. Uffink (projectleider)		
		A. Hellemons (projectarcheoloog)		
<i>Vrijgave conform KNA</i>		J.E. Colijn (senior KNA-archeoloog)		
<i>Bevoegd gezag</i>		Gemeente Land van Cuijk		
<i>Deskundige Bevoegd gezag</i>		Drs. Johan van Kampen		
<i>Beheer documentatie</i>		Antea Group		

Afbeelding 1. Uitsnede topografische kaart met de ligging van het plangebied.

Samenvatting

In februari 2023 is in opdracht van Enexis Netbeheer door Antea Group een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor een transportdeelstation aan de Hapseweg, Wanroij (gemeente Land van Cuijk). Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van een transportdeelstation.

Het plangebied bevindt zich op de overgang van het hoger gelegen Peel Blok en lager gelegen Venloslenk. Ten oosten van het plangebied is dit goed te zien door de lagere ligging van de vlakte van ten dele verspoelde dekzanden. Het plangebied zelf bevindt zich op dekzandwellingen, maar ligt relatief laag in de omgeving. Ten noorden en zuiden van het plangebied bevinden zich dekzandruggen. Deze zullen aantrekkelijker geweest zijn voor bewoning dan deellingen. Uit omliggende onderzoeken blijkt dat het gebied mogelijk te nat is geweest voor bewoning. Het is echter niet zeker of dat ook het geval is voor het plangebied.

Er geldt een middelhoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen uit het laat paleolithicum en mesolithicum. Ook geldt er een hoge verwachting voor nederzettingen uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Voor sporen en resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd geldt een lage verwachting. Voor deelgebied 1 is een zeer hoge archeologische waarde opgenomen in het bestemmingsplan, op basis van de archeologische verwachtingskaart van de voormalige gemeente Sint Anthonis in verband met voormalige nijverheid in het gebied. Voor deelgebied 2 is dit een hoge archeologische verwachting. Daarbij overschrijdt deelgebied 2 de vrijstellingsgrenzen voor nader onderzoeken niet.

(Selectie)advies

Omdat er een hoge kans is op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied, adviseert Antea Group om binnen deelgebied 1 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, verkennende fase, uit te voeren op de locaties waar graafwerkzaamheden dieper dan 30cm -mv gepland zijn. In plangebied 2 is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

Indien uit het archeologisch booronderzoek blijkt dat de niveaus niet intact zijn dan kan vrijgave voor het plangebied volgen. Mocht blijken dat dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld, dan kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn op die locaties waar deze niveaus bereikt worden. In overleg met de opdrachtgever kan dan worden gekeken naar de meest praktische vorm van vervolgonderzoek, zijn proefsleuven of een archeologische begeleiding van de uit te voeren graafwerkzaamheden.

Bovenstaande is een advies; het hierop nemen van een selectiebesluit is voorbehouden aan de bevoegde overheid, in deze de gemeente Land van Cuijk.

1 Inleiding

In februari 2023 is in opdracht van Enexis Netbeheer door Antea Group een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor een transportdeelstation aan de Hapseweg, Wanroij (gemeente Land van Cuijk). Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van een transportdeelstation.

Bij de aanlegwerkzaamheden kunnen eventuele archeologische waarden worden verstoord. Het archeologisch onderzoek dient als onderbouwing voor de ruimtelijke procedure. Een bureauonderzoek is de eerste stap binnen de Archeologische Monumentenzorg (AMZ, zie bijlage 2). Voor het plangebied geldt een onderzoeksplicht conform het beleid van de gemeente Land van Cuijk.

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Waar kunnen we wat verwachten? Voor het opstellen van een dergelijke verwachting wordt gebruik gemaakt van reeds bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, bodemkundige gegevens en informatie over de landschappelijke situatie. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, datering en eventuele (mate van) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

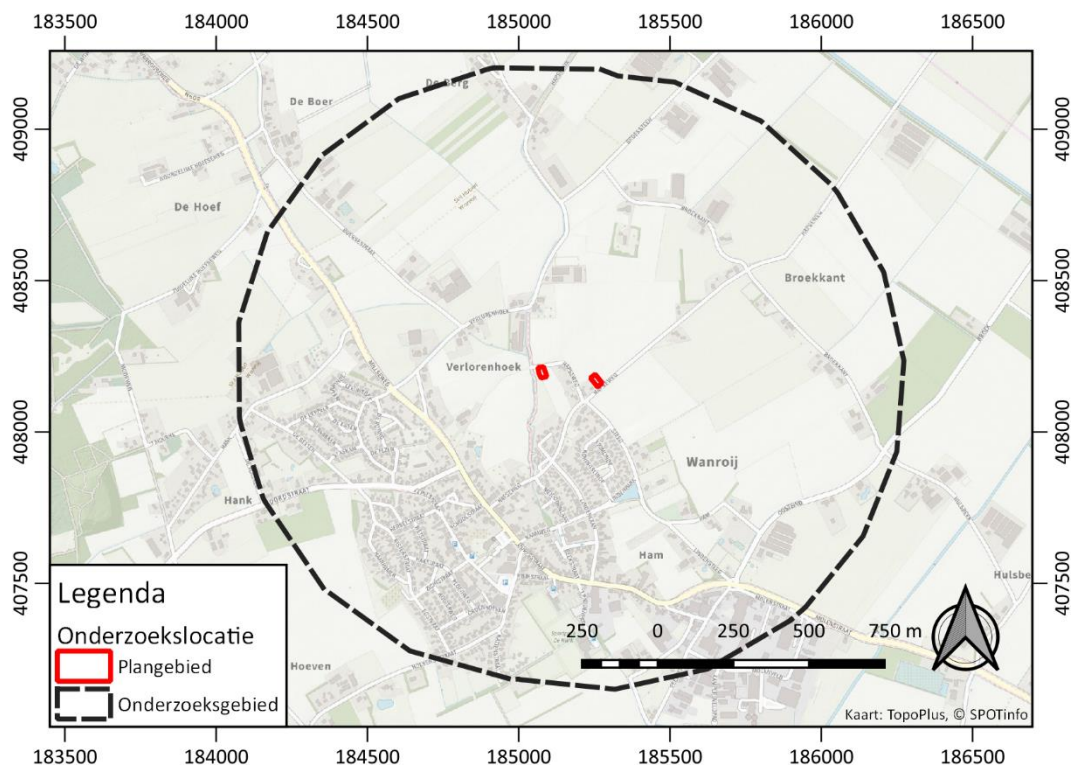
Dit onderzoek is uitgevoerd conform de BRL 4000, protocol 4002 met daarin besloten de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1. Voor de KNA-protocollen 4001 (PvE), 4002 (bureauonderzoek), 4003 (inventariserend veldonderzoek) en 4004 (opgraven) is Antea Group gecertificeerd conform de SIKB-BRL 4000 (Beoordelingsrichtlijn voor archeologie).

2 Beschrijving onderzoekslocatie

2.1 Begrenzing onderzoeks- en plangebied

Het is van belang een onderscheid te maken tussen plangebied enerzijds en onderzoeksgebied anderzijds. Met plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de in de inleiding genoemde werkzaamheden betrekking hebben. Voor het plangebied wordt in de regel ook de ruimtelijke procedure gevoerd, waarvan dit archeologisch onderzoek een onderdeel is. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord worden. Deelgebied 1 wordt in het noorden begrenst door de Hapseweg en in het westen door huisnummer 35g. In het oosten en zuiden wordt het begrenst door hetzelfde perceel. Deelgebied 2 wordt in het zuidoosten begrenst door de Hapseweg en in het zuidwesten door de percelen horend bij huisnummers 33 en 33a. In het noorden wordt het deelgebied begrenst door hetzelfde perceel.

Het onderzoeksgebied is het gebied waarover informatie wordt ingewonnen voor het opstellen van het gespecificeerd verwachtingsmodel en is groter dan het plangebied zelf. Voor dit bureauonderzoek wordt een straal van 1.000m rondom het plangebied gehanteerd. Dit wordt wat betreft hoeveelheid archeologisch onderzoek en waarnemingen, voldoende geacht om relevante informatie te verzamelen om het gespecificeerd verwachtingsmodel op te kunnen stellen. Dit omdat het onderzoeksgebied een vergelijkbare situatie kent als het plangebied voor onder andere de onderdelen zoals hoogteligging, geomorfologie, historische situatie, etc.

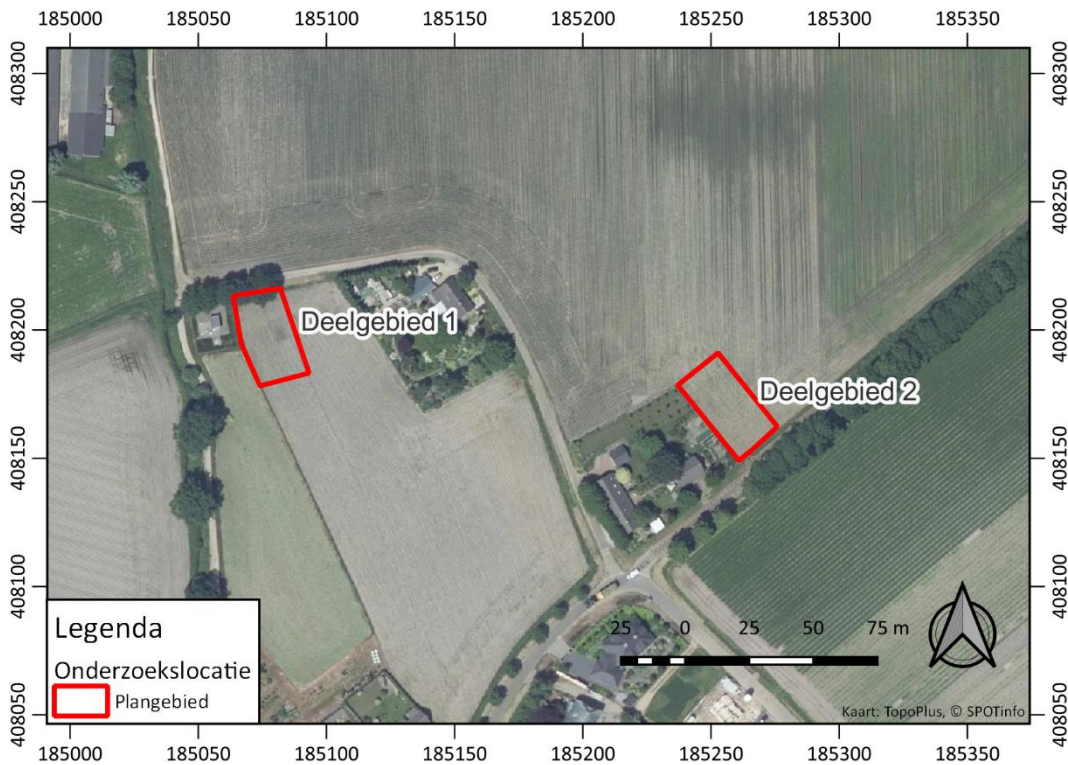

Afbeelding 2: Uitsnede van de topografische kaart met daarop het plangebied en het onderzoeksgebied
(Bron: ESRI Nederland)

2.2 Huidig en toekomstig gebruik

Huidig gebruik plangebied

Beide deelgebieden zijn momenteel in gebruik als landbouwgrond.

Afbeelding 3: Luchtfoto van het plangebied met daarop deelgebieden 1 en 2 (Bron: PDOK)

Consequenties toekomstig gebruik

Daar waar het gebouw geplaatst gaat worden wordt er ontgraven tot circa 2,5 m-mv. Het gebouw zal ongeveer 16 m bij 3,6 m worden, wat een oppervlakte geeft van 57,6 m². Vanuit de gevel wordt er een talud opgezet van 1:1, wat betekent dat er voor 2,5 m uit de gevel wordt ontgraven. De gehele ontgraving voor het gebouw wordt dan 112,85 m².

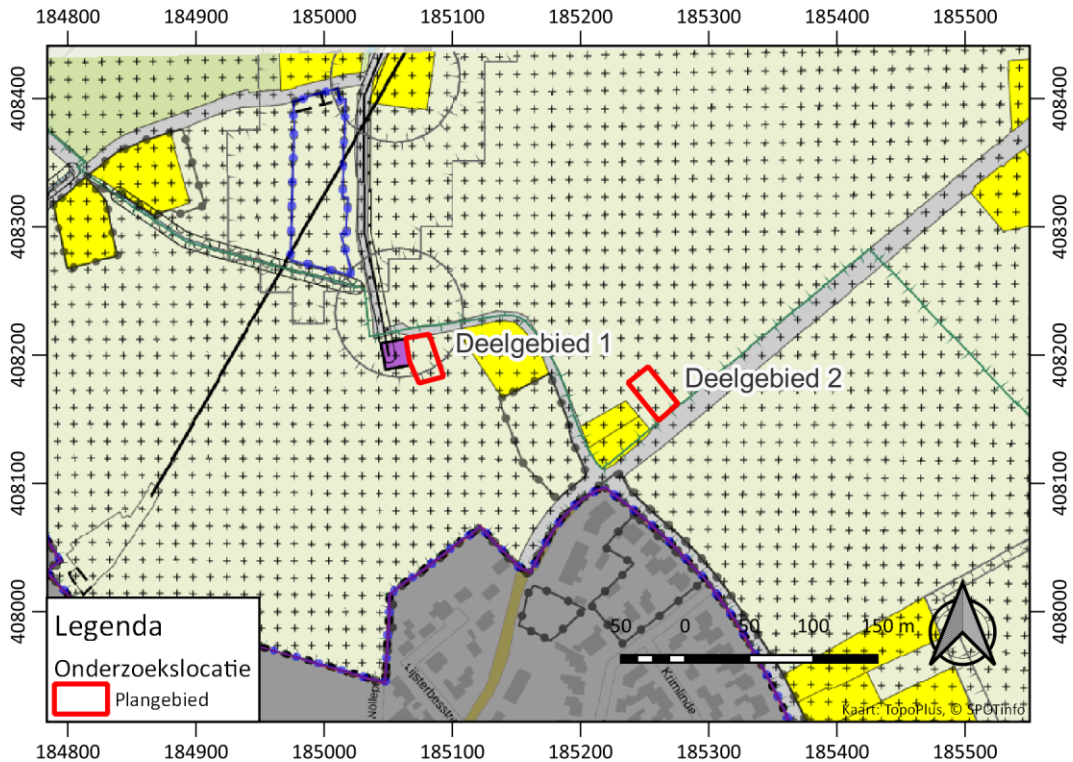
Ook zullen er kabels worden gelegd voor de aansluiting op 1,0 m-mv.

2.3 Archeologisch beleid

Beide deelgebieden vallen binnen vigerend bestemmingsplan 'Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis', vastgesteld 2016-08-23. In dit bestemmingsplan is geen dubbelbestemming waarde – archeologie opgenomen voor de deelgebieden. In het originele bestemmingsplan 'Buitengebied Sint Anthonis 2013' is voor beide deelgebieden wel een dubbelbestemming waarde – archeologie opgenomen.

Deelgebied 1 valt grotendeels in een gebied waarvoor dubbelbestemming waarde – archeologie 1 is opgenomen. Er geldt hier een vrijstellingsgrens van 100 m² en 0,5 m-mv. Voor deelgebied 2 en het overige deel van deelgebied 1 is een dubbelbestemming waarde – archeologie 2

opgenomen. Hier geldt een vrijstellingsgrens van 2.500 m² en 0,5 m-mv. de bouwplannen zouden in deelgebied 1 de vrijstellingsgrens overschrijden.

Afbeelding 4: Overzicht van bestemmingsplan 'Buitengebied Sint Anthonis 2013'. De plusjes staan voor een dubbelbestemming waarde – archeologie. Het rondje bij deelgebied betreft een dubbelbestemming waarde – archeologie 1 (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

2.4 Landschappelijke situatie

De verspreiding van archeologische vindplaatsen heeft een duidelijk verband met de landschappelijke gesteldheid. In dit hoofdstuk zijn derhalve kaarten en bronnen geraadpleegd die informatie verschaffen over de opbouw van het landschap en de landschappelijke gesteldheid in het plangebied, zoals bijvoorbeeld de geomorfologische kaart, de bodemkaart en het AHN. De archeologische verwachting volgt voor een groot gedeelte uit de opbouw van het landschap.

Geologie

Het plangebied bevindt zich in de archeoregio Brabants zandgebied. Dit gebied is relatief vlak en niet bedekt geweest met landijs tijdens de ijstijden. De ondergrond van het gebied wordt doorsneden door een aantal zuidoost-noordwest georiënteerde breuken die in dit gebied het Peel Blok en de Venloslenk omgrenzen. Als gevolg van tektonische opstuwing is het Peel Blok relatief hooggelegen. Hierdoor komen oude rivierafzettingen (Formatie van Beegden) relatief dicht aan het oppervlakte voor. In tegenstelling tot bij het Peel Blok komen op de Venloslenk de oude afzettingen pas dieper voor, onder een pakket (dek)zand. Het zandgebied wordt doorsneden door de breuk van Grave, die globaal op de lijn van Overloon naar Grave ligt. Ten westen van deze breuk bevindt zich het Peel Blok, ten oosten van deze breuk bevindt zich de

Venloslenk. Wanroij, en daarmee het plangebied, bevindt zich precies op de overgang van de twee gebieden, maar door het geleidelijke verloop is dit niet zichtbaar in het landschap.¹

Het plangebied ligt volgens de geologische kaart op dekzand en overige periglaciaire afzettingen (Laagpakket van Wierden; en Formatie van Boxtel).² Ten tijde van de laatste ijstijd, het Weichselien (ca. 115.000-10.000 jaar geleden) heerste er in Nederland een toendraklimaat. De bodem was slechts zeer schaars bedekt met vegetatie waardoor de wind vat kreeg op de sedimenten. Vanuit droogliggende riviervlaktes is grootschalig zand verstoven, wat elders als een dekzand over het landschap en alle onderliggende afzettingen weer is afgezet. De dekzanden behoren tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden.³

Gedurende het holoceen vond (gefaseerd) weer een klimaatsverandering plaats. De gemiddelde temperaturen stegen en het werd vochtiger. Hierdoor kon de vegetatie zich verder ontwikkelen en werden sedimenten beter vastgehouden. Hierdoor kwamen minder zandverstuivingen voor en kon er in de top van het dekzand bodemvorming plaatsvinden. In de lagere gebieden rondom de koppen en ruggen stroomden beken.

Geomorfologie en AHN

Op de geomorfologische kaart bevindt het plangebied zich op een gebied met dekzandwelingen (L51). Rondom deze welving is een dekzandrug (B53) en een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden of löss aanwezig (M53).

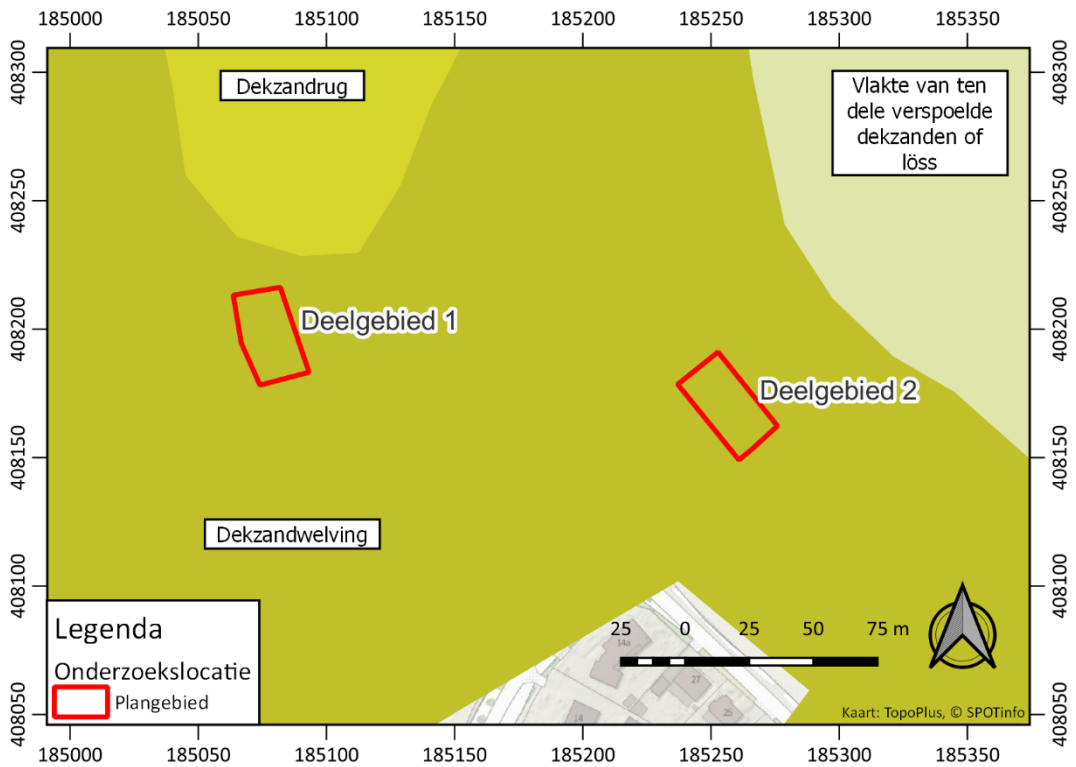
Op het Algemeen Hoogtebestand Nederland valt ook te zien dat de deelgebieden iets hoger liggen dan het gebied ten oosten, wat op een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden of löss ligt. Ten noorden van deelgebied 1 is ook duidelijk de dekzandrug te zien, die weer hoger liggen dan het plangebied. Deelgebied 1 ligt op circa 12,87 m+NAP, deelgebied 2 op 12,59 m+NAP. De top van de dekzandrug ligt op circa 13,80 m+NAP en de vlakte van ten dele verspoelde dekzanden of löss op circa 12,01 m+NAP.

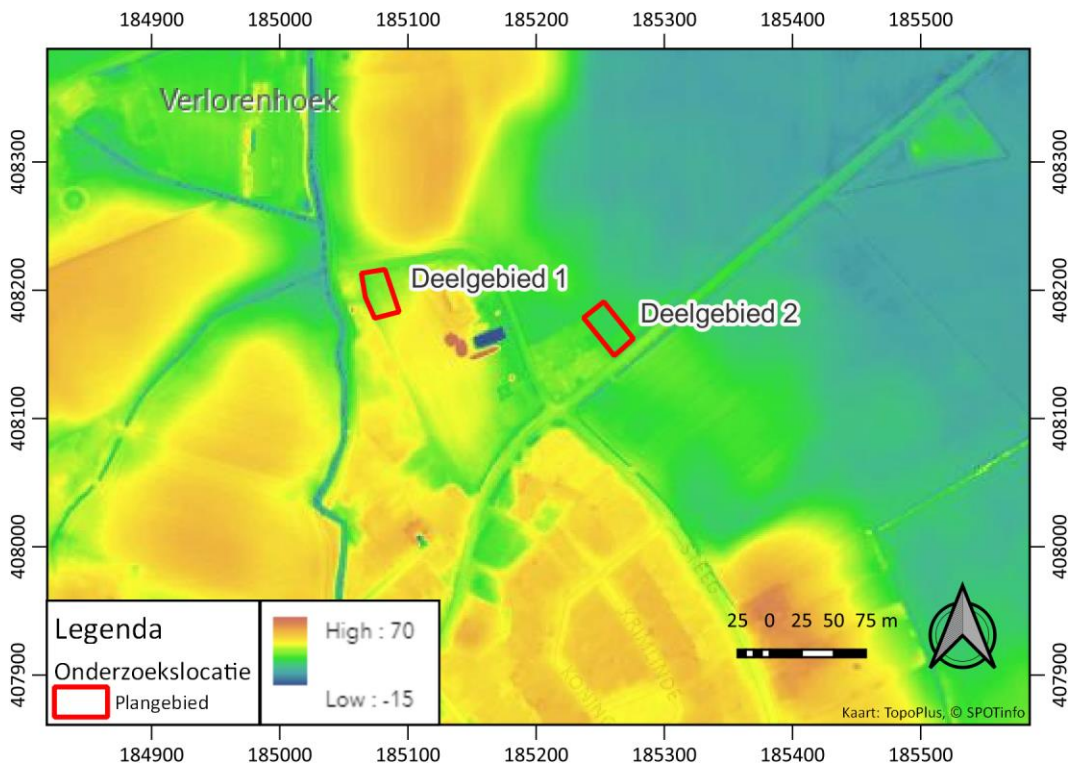
¹ Koeman, 2014

² DINO Loket

³ Berendsen, 2004

Afbeelding 5: Uitsnede van de geomorfologische kaart van Nederland met daarop de deelgebieden (Bron: DINO loket)

Afbeelding 6: Uitsnede van het Algemeen Hoogtebestand Nederland met daarop de deelgebieden (Bron: AHN)

Bodem en grondwater

Beide deelgebieden bevinden zich op hoge zwarte enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand (code zEZ21). De bijbehorende grondwatertrap is VI. Omliggend zijn beekeergronden en gooreerdgronden aanwezig. Deze hebben beide grondwatertrap III en zijn iets natter qua omgeving.

Tabel 1. Overzicht van de GHG en GLG per grondwatertrap.

Grondwatertrap	Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (m -mv)	Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (m -mv)
III	<0,40	0,80-1,20
VI	0,40-0,80	>1,20

2.4.1 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Historische situatie

Wanroij wordt voor het eerst genoemd in 1265 in een oorkonde ondertekend door Bertrandis van Wanrode en haar zoon Johan. Samen met Mill en Sint Hubert vormde het een schepensbank en behoorde Wanroij tot het Land van Cuijk. Vanaf de Franse tijd (1794-1814) was Wanroij een zelfstandige gemeente. Wanroij lag ook lange tijd zeer geïsoleerd. Rond 1850 werden de eerste wegen verhard binnen het dorp, maar pas in 1922 kwam de eerste verharde interlokale weg, naar Haps. Vanaf 1925 vonden er grote ontginningen plaats en werd de Peel grotendeels omgezet in naaldbos en landbouwgrond.⁴

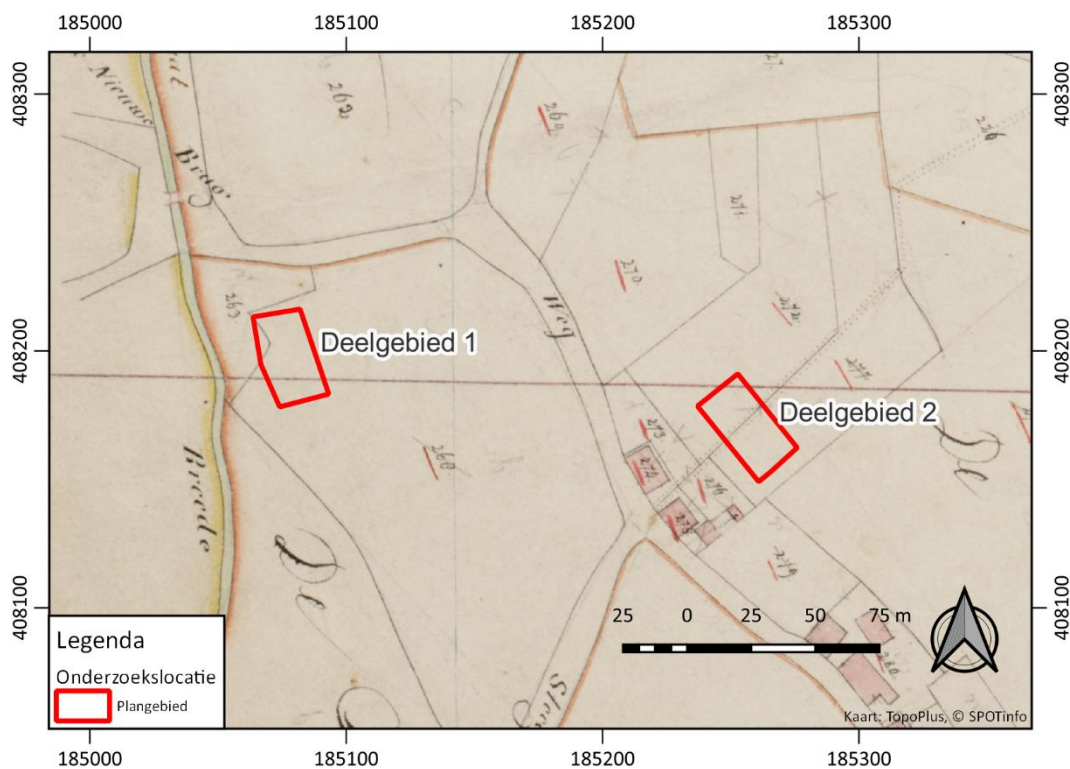
Op de kadastrale minuut 1811-1832 van de gemeente Wanroij valt te zien dat beide plangebieden op onbebouwde grond liggen. Deelgebied 1 bevindt zich op percelen 263 en 268, deelgebied 2 op 272 en 277. Perceel 263 staat aangegeven als weiland, en 268, 272 en 277 als bouwland. Naast deelgebied 2 is bebouwing bekend. In de buurt van deelgebied 1 is een brug te zien.⁵

Ook op de topografische kaart uit 1850 zijn de deelgebieden onbebouwd. Naast deelgebied 2 is nog steeds bebouwing zichtbaar. Tussen 1860 en 1895 verdwijnt de weg onder deelgebied 2, wanneer dit gebeurd is niet duidelijk omdat er geen detailkaarten beschikbaar zijn van die periode. In 1928 wordt deze weg weer zichtbaar op de kaart. Ook verschijnt er dan meer bebouwing rond deelgebied 2. De bebouwing rond het gebied verandert in de loop van de tijd, maar er wordt niet op het deelgebied gebouwd. Op de kaart uit 1987 loopt er een weg het weiland in bij deelgebied 1. In 2007 wordt een wandelpad langs het water aangelegd.

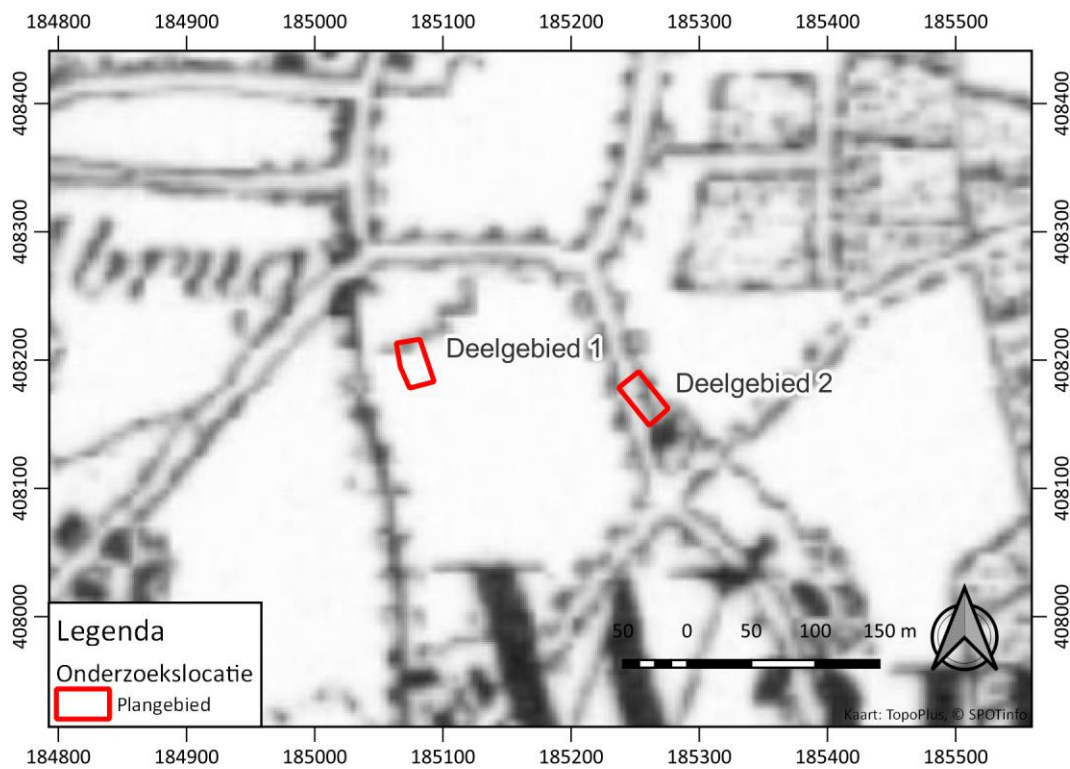
⁴ Geschiedenis Wanroij Wanroij - Alle informatie op een rijte | Bezoek Wanroij

⁵ Beeldbank.cultureelerfgoed.nl

Afbeelding 7: De deelgebieden geprojecteerd op de kadastrale minuut 1811-1832 (Bron: Beeldbank.cultureelerfgoed.nl)

Afbeelding 8: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1850 (Bron: topotijdreis.nl)

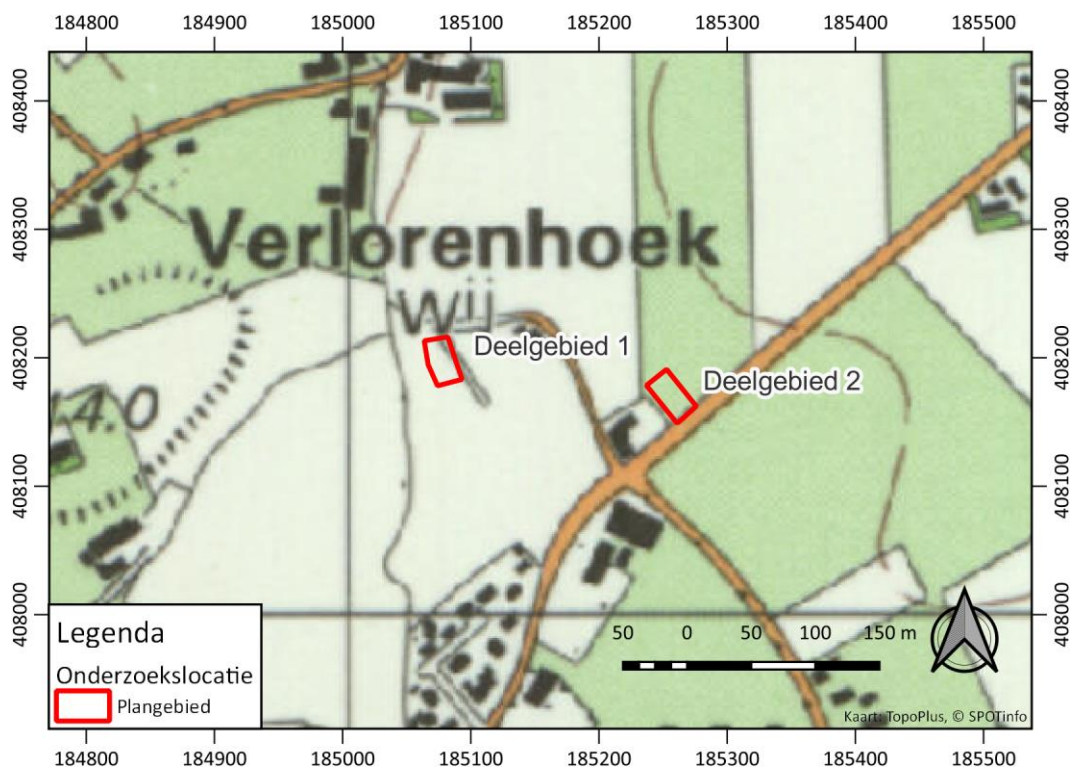

Afbeelding 9: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1895 (Bron: topotijdreis.nl)

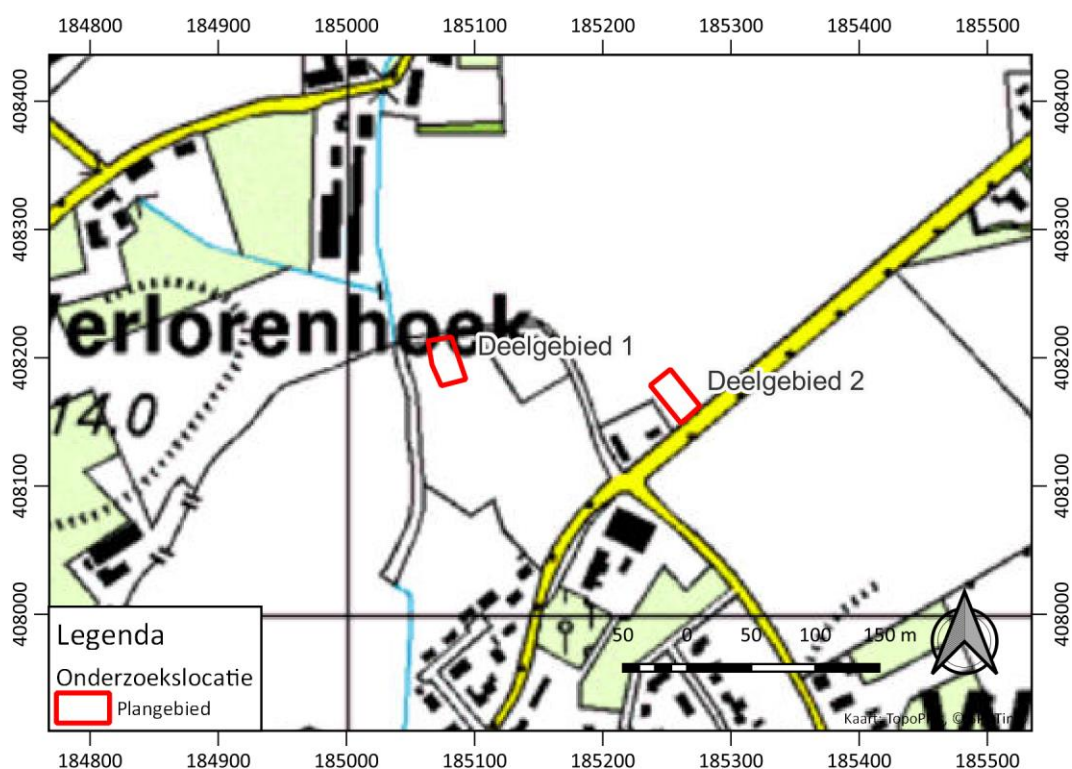

Afbeelding 10: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1928 (Bron: topotijdreis.nl)

Afbeelding 11: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1987 (Bron: topotijdreis.nl)

Afbeelding 12: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 2007 (Bron: topotijdreis.nl)

Mogelijke verstoringen

Mogelijke verstoringen in de deelgebieden bestaan vooral uit het gebruik van de percelen als landbouwland.

3 Bekende waarden

3.1 Archeologische waarden

Uit het Archeologische Informatie Systeem (Archis) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zijn de bekende archeologische waarden in een omtrek van ongeveer 1000 m rondom het plangebied opgevraagd. Het betreft archeologische monumenten (AMK-terreinen), archeologische waarnemingen (zoals vondsten) en meldingen van eerdere archeologische onderzoeken (zie kaart 483650–ARCHIS in de kaartenbijlage).

Gegevens uit Archis: AMK-terreinen

Er zijn binnen een straal van 1000 m geen archeologische monumenten (AMK-terreinen) bekend.

Gegevens uit Archis: eerdere onderzoeken

Op circa 185 m ten zuidoosten van deelgebied 1 en 70 m ten zuidwesten van deelgebied 2, aan de Koningslinde, heeft Synthebra een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Zaakid. 2250782100). Uit het bureauonderzoek blijkt dat er een middelhoge verwachting geldt voor vuursteenvindplaatsen uit het laat-paleolithicum en mesolithicum, ook geldt er een hoge verwachting voor nederzittingsresten uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen en een lage verwachting voor sporen uit de late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd. Uit eerder onderzoek is gebleken dat de bouwvoor (Aap-horizont) circa 30 cm dik is. Het totale plaggendek is circa 65 cm dik, waaronder een duidelijke inspoelingslaag (B-horizont) van de oorspronkelijke veldpodzol bevindt. De C-horizont bevindt zich op circa 0,9 m-mv. Het sporenniveau is waarschijnlijk intact en wordt verwacht vanaf 0,65 m-mv. Mogelijk zijn er al vondstconcentraties zoals aardewerk aanwezig direct onder de bouwvoor.⁶

Op circa 473 m ten oosten van deelgebied 1 heeft Synthebra een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd bij de Roting (Zaakid. 2291663100). Op basis van het bureauonderzoek geldt een middelhoge verwachting voor het laat-paleolithicum en mesolithicum. Deze worden verwacht onder de eerdlaag of het enkeerddek. Verder geldt een lage verwachting voor het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen, ook onder de eerdlaag of het enkeerddek, en een lage verwachting voor de late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd, vanaf het maaiveld. Uit het veldonderzoek blijkt dat er de onverstoorde natuurlijke ondergrond aanwezig is vanaf circa 0,75-1,15 m-mv. Slechts in één boring is een intacte bodem aangetroffen, in de overige boringen is deze verstoord door ploegwerkzaamheden. Op basis van deze resultaten geldt er een lage verwachting voor alle perioden.⁷

Op circa 575 m ten zuidoosten van deelgebied 1 heeft Archeodienst Gelderland een bureauonderzoek en inventariserende veldonderzoek uitgevoerd bij de Gerardus-Majellaschool (Zaakid. 2397352100 en 2397360100). Uit het onderzoek blijkt dat de natuurlijke bodem niet meer intact is. In plaats daarvan is er een ophogingspakket aangetroffen van 50 tot 70 cm. Dit pakket is waarschijnlijk opgebracht in de 19^e of 20^e eeuw om het relatief laaggelegen, natte gebied geschikt te maken voor akkerbouw. Er geldt een lage verwachting voor sporen en resten van nederzettingen daterend uit het laat-paleolithicum tot en met nieuwe tijd. Wel geldt er een hoge verwachting voor losse sporen van bewoning uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd die samenhangen met de bewoning aan de Lepelstraat.⁸

---

⁶ Koeman en Diependaal, 2012

⁷ Van den Berkmortel *et al*, 2010

⁸ Koeman, 2014

Op circa 390 m ten noordwesten van deelgebied 1, bij Verlorenhoek 1, heeft Archeodienst Gelderland een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (Zaakid. 2425742100). Uit het onderzoek blijkt dat er in het gehele plangebied enkeerdgronden aanwezig zijn, met daaronder een deels intacte podzolbodem. Dit enkeerddek heeft een dikte van circa 50 tot 85 cm. In enkele boringen was de podzolbodem verploegd met de enkeerdgrond. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er geldt daarom een lage verwachting voor het laat-paleolithicum tot en met de nieuwe tijd.⁹

Op circa 270 m ten zuidoosten van deelgebied 1 heeft Econsultancy een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (Zaakid. 4612604100 en 4612612100). Het gebied bevindt zich aan de Millseweg 16. Op basis van het bureauonderzoek gold er een hoge verwachting voor sporen en resten uit het paleolithicum tot en met de nieuwe tijd. Uit het booronderzoek blijkt dat het plangebied tot in de C-horizont verstoord is. Ook is het gebied vochtig, wat het ongunstig maakte voor bewoning en landbouw in het verleden. De verwachting wordt daarom naar laag bijgesteld voor alle perioden.¹⁰

Op circa 340 m ten noorden van deelgebied 1 heeft ArcheoPro een bureauonderzoek, en verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd (Zaakid. 4614110100). Het gebied bevindt zich aan de Verlorenhoek 1a en 3. Er geldt op basis van het bureauonderzoek een middelhoge verwachting voor het laat-paleolithicum tot en met mesolithicum. Voor het neolithicum tot en met de nieuwe tijd geldt een hoge verwachting. Uit het onderzoek blijkt dat het noordwestelijke deel van het plangebied een grotendeels intacte bodemopbouw heeft. Hier is de bodem van nature nat, waardoor het geen gunstige locatie is geweest voor vestiging in de prehistorie. Op het erf en tussen de gebouwen is de bodem diep tot in de C-horizont verstoord, waardoor er enkel een kleine kans op intacte archeologische resten en sporen bestaat. Alle boringen die niet tot diep in de C-horizont waren verstoord zijn nageboord met een megaboer en gezeefd. Er zijn hierin geen archeologische indicatoren aangetroffen. De archeologische verwachting wordt naar laag bijgesteld.¹¹

Aan de Kattenstraat en Hoevenessestraat, op circa 900 m en 935 m van deelgebied 1 en 2 respectievelijk, heeft Transect een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (Zaakid. 4626853100). Uit het onderzoek blijkt dat het gebied aan de Hoevenessestraat tot circa 0,60 - 0,95 m-mv verstoord is. Het verstoringspakket gaat hier over in de natuurlijke ondergrond van grindige Maasafzettingen. Het dekzandpakket ontbreekt. Hierdoor geldt er een lage verwachting op alle perioden. In het plangebied aan de Kattenstraat is een uitbraakpakket van de historische bebouwing aangetroffen tot circa 0,45 m-mv. In boring 6 is een restant van een esdek aangetroffen, direct op de grindige Maasafzettingen. Op basis van het ontbreken van een dekzandpakket geldt er een lage verwachting op resten en sporen daterend van het laat-paleolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Er geldt vanwege het esdek een hoge verwachting voor de late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd.¹²

Op circa 645 m ten zuiden van deelgebied 2 heeft Greenhouse advies een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd aan het Korenveld (Zaakid. 5085604100). Op basis van het bureauonderzoek geldt een hoge verwachting voor alle archeologische perioden. Deze kunnen in het plaggendek worden aangetroffen, of in de overgangslaag naar de B-horizont. Uit het veldonderzoek blijkt dat het gebied grotendeels onverstoord is. De natuurlijke bodem bestaat

---

⁹ Schorn, 2015

¹⁰ De Boo van Uijen, 2018

¹¹ Exaltus en Orbons, 2019

¹² Melman, 2018

uit een esdek met daaronder dekzand met een restant van een podzolbodem. Het esdek is in drie boringen aangetroffen, de B- en/of C-horizont is aanwezig in vier boringen. In zeven van de twaalf boringen is dus een archeologisch potentieel niveau aanwezig. Deze niveaus zijn aanwezig op circa 40 tot 60 cm-mv, maar soms zelfs op 15-25 cm-mv. Er geldt een hoge archeologische verwachting.¹³

Ter plaatse van de Roting II heeft Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd (Zaakid. 4660435100). Op basis van het bureauonderzoek geldt er een middelhoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met mesolithicum, een lage verwachting voor vindplaatsen uit de periode neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen, en een middelhoge verwachting voor resten en sporen uit de periode late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd. Op basis van het veldonderzoek blijkt het plangebied geroerd te zijn tot minimaal in de top van de C-horizont. Het gebied ligt in een relatieve laagte die is opgehoogd waarbij de oorspronkelijke bodem is omgewerkt. Er geldt een lage verwachting voor alle perioden.¹⁴

Op circa 102 m ten zuidwesten van deelgebied 2 heeft Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd (Zaakid. 4682443100). Op basis van het bureauonderzoek geldt er een middelhoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met de nieuwe tijd. Op basis van het uitgevoerd verkennend veldonderzoek kan worden gesteld dat in het grootste deel van het plangebied de verwachte enkeerbodems voorkomen. In de boringen werden zeer veel sporen van roest en ijzerconcreties aangetroffen wat duidt op zeer natte omstandigheden. Deze nattere omstandigheden waren in het verleden geen ideale vestigingsplaats. Op basis hiervan, samen met de relatief lage ligging, en het ontbreken van archeologische indicatoren wordt de archeologische verwachting voor alle perioden bijgesteld naar laag.¹⁵

Tabel 2. Eerder uitgevoerde onderzoeken binnen onderzoeksgebied (bron: Archis).

Zaakid	OM-nr (oud)	Type onderzoek	Uitvoerder	Opmerkingen
2032746100	11335	archeologisch: boring	Sweco	Niet beschikbaar via de reguliere kanalen
2033597100	11336	archeologisch: boring	Sweco	Niet beschikbaar via de reguliere kanalen
2250782100	36198	archeologisch: bureauonderzoek	Synthegra BV	
2291663100	41710	archeologisch: boring	Synthegra BV	
2397352100	55667	archeologisch: boring	Archeodienst Gelderland BV	
2397360100	55668	archeologisch: boring	Archeodienst Gelderland BV	

¹³ Fijma *et al.*, 2021.

¹⁴ Kruithof *et al.* 2020

¹⁵ Hagens en Vroomans, 2019

2425742100	59321	archeologisch: boring	Archeodienst Gelderland BV	
4612604100		archeologisch: bureauonderzoek	Econsultancy BV	
4612612100		archeologisch: boring	Econsultancy BV	
4614110100		archeologisch: boring	Archeopro	
4626853100		archeologisch: boring	Transect	
4652643100		archeologisch: bureauonderzoek	Aeres Milieu	Er werd een vervolgonderzoek geadviseerd i.v.m. middelhoge verwachting.
4660435100		archeologisch: boring	Aeres Milieu	
4682443100		archeologisch: boring	Aeres Milieu	
4732363100		archeologisch: boring	Aeres Milieu	Niet besproken
4818248100		archeologisch: boring	Aeres Milieu	Niet besproken
4950497100		archeologisch: proefputten/proefsleuven	Aeres Milieu	Rapportage nog niet beschikbaar. Het plangebied vertoont een zeer nat karakter. Er zijn diepgaande verstoringen met plastic aangetroffen. Er is een maaskeien vloer aangetroffen, en sporen die voornamelijk in de 19 ^e en 20 ^e eeuw dateren.
5085604100		archeologisch: boring	Greenhouse Advies	

Gegevens uit Archis: archeologische waarnemingen

Er zijn binnen een straal van 1000 m meerdere archeologische waarnemingen bekend. Een overzicht wordt weergegeven in onderstaande tabel. De vondsten dateren voornamelijk uit de nieuwe tijd, maar er zijn ook een aantal vondsten met een eerdere datering aangetroffen.

Op circa 190 m ten zuiden van deelgebied 2 is tijdens niet archeologisch graafwerk aardewerk uit de late middeleeuwen aangetroffen (Zaakid. 3263485100). Op circa 200 m ten oosten van deelgebied 2 is tijdens veldkartering aardewerk daterend uit de Romeinse tijd aangetroffen (Zaakid. 3045416100). Ook is er op circa 200 m ten noorden van deelgebied 1 een klingschraper aangetroffen met een datering in het laat paleolithicum – neolithicum (Zaakid. 3045440100).

Tabel 3. Archeologische waarnemingen binnen onderzoeksgebied (bron: Archis)

Zaakid	begin	eind	complextype	verwerving
2957702100	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	complextype niet te bepalen	archeologisch: boring
2957702100	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Midden	complextype niet te bepalen	archeologisch: boring
2957702100	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	complextype niet te bepalen	archeologisch: boring
2957710100	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	complextype niet te bepalen	archeologisch: (veld)kartering
3045416100	Vroeg Romeinse Tijd	Laat Romeinse Tijd	Bewoning (inclusief verdediging) onbepaald	archeologisch: (veld)kartering
3045440100	Laat Paleolithicum	Neolithicum	complextype niet te bepalen	archeologisch: (veld)kartering
3045449100	Laat Paleolithicum	Neolithicum	complextype niet te bepalen	archeologisch: (veld)kartering
3120787100	Vroeg Neolithicum B	Laat Neolithicum B	complextype niet te bepalen	indirect: collectiebeschrijving
3120787100	Vroeg Neolithicum B	Midden Bronstijd	complextype niet te bepalen	indirect: collectiebeschrijving
3263485100	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Midden	complextype niet te bepalen	niet-archeologisch: graafwerk
3263485100	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	Bewoning (inclusief verdediging) onbepaald	niet-archeologisch: graafwerk

Conclusies

Uit omliggende onderzoeken blijkt dat er in het onderzoeksgebied een middelhoge verwachting geldt op vuursteenvindplaatsen uit het laat paleolithicum en mesolithicum, een middelhoge tot hoge verwachting voor nederzettingen uit het neolithicum tot en met de vroege tijd en een lage tot middelhoge verwachting voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd. Rondom de plangebieden zijn een aantal veldonderzoeken uitgevoerd die suggereren dat de locaties in het verleden vrij nat zijn geweest en daardoor minder aantrekkelijk dan hoger gelegen drogere delen.

3.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden

Er zijn in het plangebied geen ondergrondse bouwhistorische waarden bekend.¹⁶

¹⁶ Atlasleefomgeving.nl

4 Archeologische verwachting

4.1 Bestaande verwachtingskaarten

Gemeentelijke verwachtingskaart

Op 1 januari 2022 zijn de voormalige gemeenten Boxmeer, Cuijk, Sint Anthonis, Mill en Sint Hubert en Grave gefuseerd tot Land van Cuijk. Voor deze nieuwe gemeente is nog geen verwachtingskaart opgesteld. Op de verwachtingskaart van de voormalige gemeente Sint Anthonis valt deelgebied 1 in categorie 2, in verband met historische bebouwing in de omgeving. Deelgebied 2 valt in categorie 4.¹⁷

Categorie 2 staat omschreven als gebieden van zeer hoge archeologische waarde en historisch geografische gebieden met een archeologische relevantie. Categorie 4 betreft gebieden met een hoge archeologische verwachting.

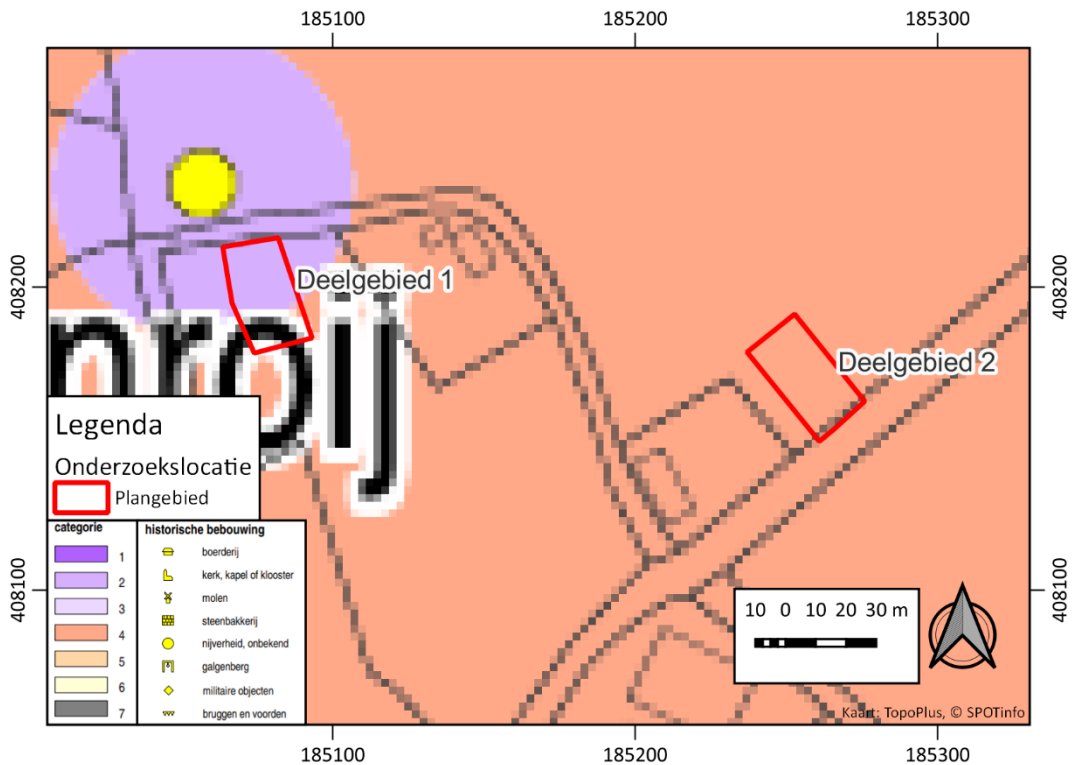
Op de gespecificeerde verwachtingskaarten¹⁸ van Sint Anthonis geldt een middelhoge verwachting op sporen en resten van jagers en verzamelaars in deelgebied 1, en een hoge verwachting in deelgebied 2. Voor sporen en resten van landbouwers van het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen geldt in deelgebied 1 een hoge verwachting, en deelgebied 2 een middelhoge verwachting. Voor de late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd geldt een hoge verwachting op sporen en resten in deelgebied 1, en een middelhoge verwachting voor deelgebied 2. Daarnaast wordt verwacht dat in beide deelgebieden een cultuurdek aanwezig is. Nabij deelgebied 1 staat ook een brug of voorde aangegeven op de kaart.¹⁹

---

¹⁷ Gemeente Sint Anthonis, 2012

¹⁸ Te raadplegen in bijlage 3

¹⁹ Gemeente Sint Anthonis, 2012

Afbeelding 13: Archeologische verwachtings- en beleidskaart van de voormalige gemeente Sint Anthonis (Bron: gemeente Sint Anthonis, 2012)

4.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

Datering

Er geldt een middelhoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen uit het laat paleolithicum en mesolithicum. Ook geldt er een hoge verwachting voor nederzettingen uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Voor sporen en resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd geldt een lage verwachting.

Complextype

Uit het paleolithicum tot en met het laat neolithicum kunnen resten verwacht worden die samenhangen met de mobiele leefwijze van de mens, zoals kleine kampementen die slechts tijdelijk en/of periodiek bewoond werden. Dergelijke vindplaatsen zijn te herkennen aan vuursteenconcentraties en haardkuilen.

Vanaf het laat neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen kunnen resten van grotere huizen/nederzettingen worden verwacht, net als schuren, spiekers en opstallen. Verder kunnen sporen van agrarische activiteit worden aangetroffen, zoals perceleringsgreppels. Daarnaast kunnen ook menselijke begravingen/crematies worden aangetroffen, afhankelijk van de datering variërend van vlakgraven tot crematiegraven.

Omvang

De omvang kan variëren van puntvondsten tot nederzettingen van enkele honderden vierkante meters.

Diepteligging

Eventuele sporen en resten worden verwacht onder het plaggendek. Dit is rondom het plangebied naar verwachting tussen 0,6 en 0,8 m-mv. Het kan echter dicht bij het oppervlakte voorkomen.

Locatie

Archeologische sporen en resten kunnen binnen het gehele plangebied voorkomen, aangezien de bodemopbouw in het plangebied grotendeels onbekend is.

Uiterlijke kenmerken

Paleolithicum tot laat-neolithicum: vuursteenspreiding, indicaties van de bewerking van vuursteen, halffabricaten, productieafval, productiegereedschap. Indicaties voor kortdurende nederzettingen/kampen: haardkuilen, verbrand vuursteen. Indicaties voor jacht/voedselverzameling en -bereiding: werktuigen, spitsen, bijlen, schrabbers, stekers, etc.

Laat-neolithicum tot en met vroege middeleeuwen: resten en structuren die wijzen op een sedentair, agrarisch bestaan. Nederzettingen: paalgaten (huizen, spiekers, opstallen, schuren), greppels, waterputten en afvalkuilen.

Middeleeuwen: nederzettingen- en ontginningssporen en resten van agrarische landinrichting.

Mogelijke verstoringen

Het plangebied is al lange tijd in gebruik geweest als landbouwgebied. Hierdoor kunnen sporen en resten, of de oorspronkelijke bodem, zijn omgeploegd. De grondwaterstand fluctueert tussen 0,4 en meer dan 1,2 m-mv. Eventuele organische resten zullen hierdoor minder goed tot niet bewaard zijn gebleven. Anorganische resten zoals vuursteen en aardewerk zijn mogelijk wel in goede staat gebleven.

5 Conclusies en advies

5.1 Conclusies

Het plangebied bevindt zich op de overgang van het hoger gelegen Peel Blok en lager gelegen Venloslenk. Ten oosten van het plangebied is dit goed te zien door de lagere ligging van de vlakke van ten dele verspoelde dekzanden. Het plangebied zelf bevindt zich op dekzandwelingen, maar ligt relatief laag in de omgeving. Ten noorden en zuiden van het plangebied bevinden zich dekzandruggen. Deze zullen aantrekkelijker geweest zijn voor bewoning dan de welingen. Uit omliggende onderzoeken blijkt dat het gebied mogelijk te nat is geweest voor bewoning. Het is echter niet zeker of dat ook het geval is voor het plangebied.

Er geldt een middelhoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen uit het laat paleolithicum en mesolithicum. Ook geldt er een hoge verwachting voor nederzettingen uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Voor sporen en resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd geldt een lage verwachting. Voor deelgebied 1 is een zeer hoge archeologische waarde opgenomen in het bestemmingsplan, op basis van de archeologische verwachtingskaart van de voormalige gemeente Sint Anthonis in verband met voormalige nijverheid in het gebied. Voor deelgebied 2 is dit een hoge archeologische verwachting. Daarbij overschrijdt deelgebied 2 de vrijstellingsgrenzen voor nader onderzoeken niet.

5.2 (Selectie)advies

Omdat er een hoge kans is op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied, adviseert Antea Group om binnen deelgebied 1 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen, verkennende fase, uit te voeren op de locaties waar graafwerkzaamheden dieper dan 30cm -mv gepland zijn. In plangebied 2 is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

De methode – een verkennend booronderzoek bestaande uit 6 boringen per hectare - is er niet primair op gericht om archeologische resten aan te treffen (hiervoor is de gehanteerde boordichtheid en –intensiteit te gering), maar is wel uitermate geschikt om:

- 1) de aard van bodemopbouw en
- 2) de mate van intactheid van de oorspronkelijke bodemopbouw inclusief de archeologische sporendragende niveaus te bepalen.

Indien uit het archeologisch booronderzoek blijkt dat de niveaus niet intact zijn dan kan vrijgave voor het plangebied volgen. Mocht blijken dat dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld, dan kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn op die locaties waar deze niveaus bereikt worden. In overleg met de opdrachtgever kan dan worden gekeken naar de meest praktische vorm van vervolgonderzoek, zijn proefsleuven of een archeologische begeleiding van de uit te voeren graafwerkzaamheden.

Bovenstaande is een advies; het hierop nemen van een selectiebesluit is voorbehouden aan de bevoegde overheid, in deze de gemeente Land van Cuijk.

Antea Group
Oosterhout, maart 2023

Literatuur en geraadpleegde bronnen

Berendsen, H.J.A., 2004 (4^e druk): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

Berkmortel, B.J.H.M. van den, R. Nillesen, en H. Kremer, 2010. *Bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen, De Roting te Wanroij*. Synthegra bv, Doetinchem.

Boo van Uijen, E.M. de, 2018. *Archeologisch onderzoek Millseweg 16 te Wanroij, Gemeente Sint Anthonis*. Econsultancy bv, Swalmen.

Exaltus, R., en J. Orbons, 2019. *Verlorenhoek 1a/3, Wanroij Gemeente Sint Anthonis Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend en karterend booronderzoek* (ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 18052). ArcheoPro, Eijsden .

Fijma, P., M. Reinders, en I.G. Delwel, 2021. *Archeologisch onderzoek Korenveld te Wanroij Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend veldonderzoek (IVO-O)*. Greenhouse advies, Huissen.

Hagens, D., en M.A.K. Vroomans, 2019. *Archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek, d.m.v. boringen Hapseweg 12-14 te Wanroij, gemeente Sint-Anthonis*. Aeres Milieu B.V, Roermond.

Koeman, S.M. en S. Diependaal, 2012. *Bureauonderzoek Koningslinde-Steeg te Wanroij gemeente Sint Anthonis*. Synthegra, Doetinchem.

Koeman, S.M., 2014. *Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase: Gerardus-Majellaschool en sportzaal De Wilgen te Wanroij* (Archeodienst Rapport 246). Archeodienst BV, Zevenaar.

Kruithof, L., D. Hagens, en M.A.K. Vroomans, 2020. *Archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek door middel van boringen De Roting II te Wanroij*. Aeres Milieu B.V, Roermond.

Melman, J.G.E., 2018. *Wanroij, Hoevenestraat 15 / Kattenstraat, Gemeente Sint Anthonis (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase* (Trasect-rapport 1818). Trasect, Nieuwegein.

Schorn, E.A., 2015. *Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek karterende fase Verlorenhoek 1 te Wanroij* (Archeodienst Rapport 404). Archeodienst BV, Zevenaar.

Kaarten

- Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, STIBOKA/Alterra, Wageningen
- Grote Historische Atlas (1830-1855), Wolters Noordhoff, Groningen
- Geomorfologische kaart 1:50.000, Alterra, Wageningen
- Kadastrale kaarten 1811-1832 (<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>)
- Topografische kaart 1:25000 (<http://kadaster.nl>)

Internet

- ahn.maps.arcgis.com
- beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.archis.cultureelerfgoed.nl
- www.pdok.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.topotijdreis.nl
- www.dinoloket.nl
- Geschiedenis Wanroij Wanroij - Alle informatie op een rijtje | Bezoek Wanroij
- Atlasleefomgeving.nl

Lijst met afbeeldingen

Afbeelding 1: Uitsnede topografische kaart met de ligging van het plangebied.	1
Afbeelding 2: Uitsnede van de topografische kaart met daarop het plangebied en het onderzoeksgebied (Bron: ESRI Nederland)	4
Afbeelding 3: Luchtfoto van het plangebied met daarop deelgebieden 1 en 2 (Bron: PDOK).....	5
Afbeelding 4: Overzicht van bestemmingsplan 'Buitengebied Sint Anthonis 2013'. De plusjes staan voor een dubbelbestemming waarde – archeologie. Het rondje bij deelgebied betreft een dubbelbestemming waarde – archeologie 1 (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)	6
Afbeelding 5: Uitsnede van de geomorfologische kaart van Nederland met daarop de deelgebieden (Bron: DINO loket)	8
Afbeelding 6: Uitsnede van het Algemeen Hoogtebestand Nederland met daarop de deelgebieden (Bron: AHN)	8
Afbeelding 7: De deelgebieden geprojecteerd op de kadastrale minuut 1811-1832 (Bron: Beeldbank.cultureelerfgoed.nl).....	10
Afbeelding 8: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1850 (Bron: topotijdreis.nl).....	10
Afbeelding 9: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1895 (Bron: topotijdreis.nl).....	11
Afbeelding 10: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1928 (Bron: topotijdreis.nl).....	11
Afbeelding 11: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 1987 (Bron: topotijdreis.nl).....	12
Afbeelding 12: De deelgebieden geprojecteerd op de topografische kaart uit 2007 (Bron: topotijdreis.nl).....	12
Afbeelding 13: Archeologische verwachtings- en beleidskaart van de voormalige gemeente Sint Anthonis (Bron: gemeente Sint Anthonis, 2012).....	20

Bijlagen

Archeologische perioden	Beschrijving van de archeologische perioden
AMZ-cyclus	Beschrijving en weergave van de Archeologische Monumentenzorg

Kaartbijlagen

483650-ARCHIS	Waarnemingen, onderzoeken en archeologische monumenten

Bijlage 1: Archeologische perioden

Bijlage 1: Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewoners-geschiedenis in Nederland geschetst.

Gedurende het **paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (*homo sapiens*) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.

In het **mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.

De hierop volgende periode, het **neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk. Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.

Het begin van de **bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen. Vuursteenmateriaal uit de bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheuveltraditie die tijdens het neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.

In de **ijzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (*celtic fields*). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.

Met de **Romeinse tijd** (12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde *limes* werden langs de Rijn *castella* (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.

Over de **middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de vroege middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdliden. Vanaf de 10^e eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.

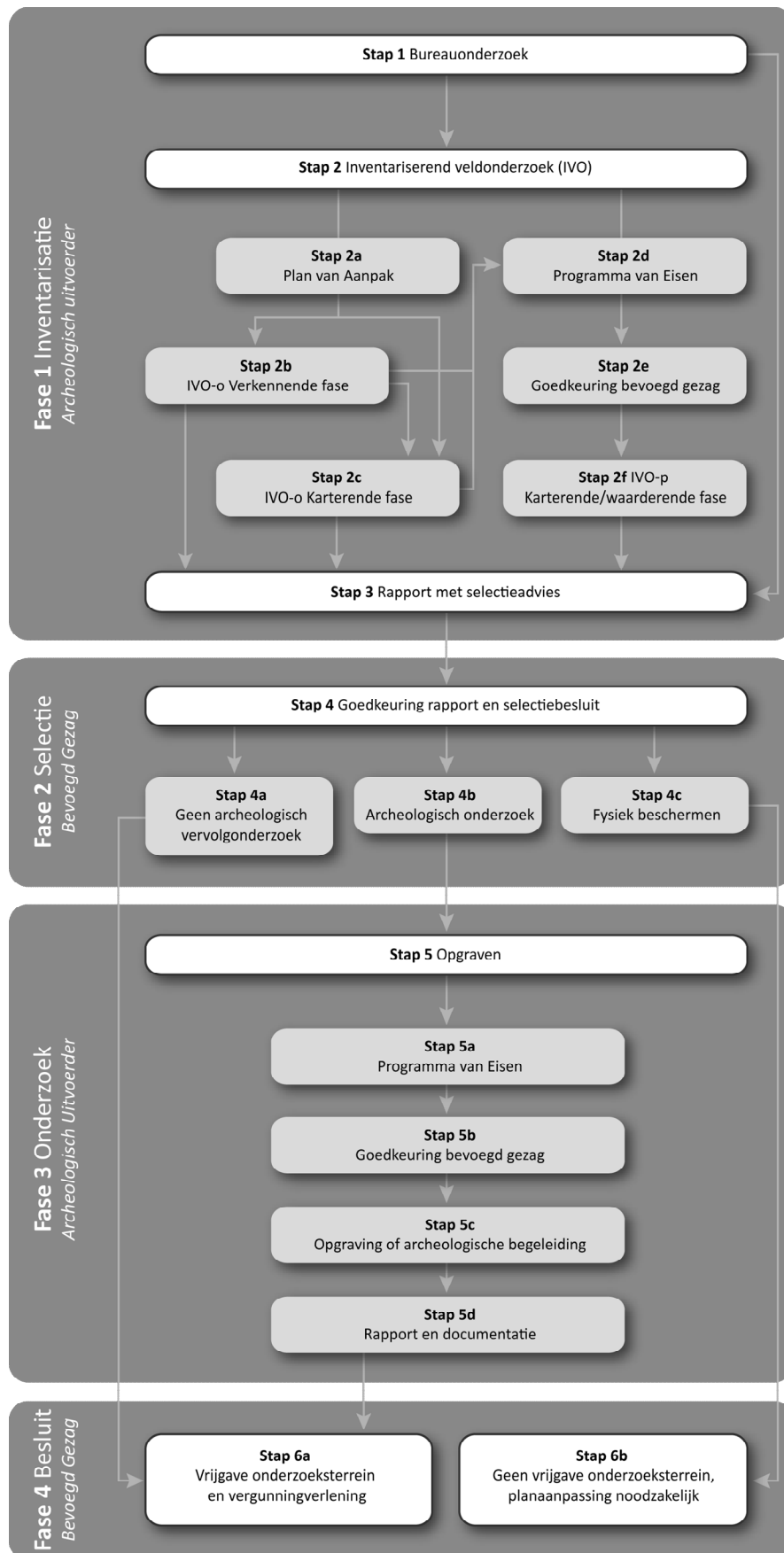
De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **nieuwe tijd**.

Archeologische periode-indeling conform ABR

	Periode	Subperiode	Begin	eind	Afkorting
Na Chr.	Recent		1945	heden	
	Nieuwe Tijd	Late Nieuwe tijd	1850	1945	NTC
		Midden Nieuwe tijd	1650	1850	NTB
		Vroege Nieuwe tijd	1500	1650	NTA
	Middeleeuwen	Late Middeleeuwen B	1250	1500	LMB
		Late Middeleeuwen A	1050	1250	LMA
	Ottoonse tijd	Vroege Middeleeuwen D	900	1050	VMD
	Karolingische tijd	Vroege Middeleeuwen C	725	900	VMC
	Merovingische tijd	Vroege Middeleeuwen B	525	725	VMB
	volksverhuizingstijd	Vroege Middeleeuwen A	450	525	VMA
	Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350	450	LROMB
		Laat-Romeinse tijd A	270	350	LROMA
		Midden-Romeinse tijd B	150	270	MROMB
		Midden-Romeinse tijd A	70	150	MROMA
		Vroeg-Romeinse tijd B	25	70	VROMB
		Vroeg-Romeinse tijd A	-12	25	VROMA
Voor Chr.	IJzertijd	Late IJzertijd	250	12	LIJZ
		Midden IJzertijd	500	250	MIJZ
		Vroege IJzertijd	800	500	VIJZ
	Bronstijd	Late Bronstijd	1100	800	LBR
		Midden Bronstijd B	1500	1100	MBRB
		Midden Bronstijd A	1800	1500	MBRA
		Vroege Bronstijd	2000	1800	VBR
	Neolithicum	Laat Neolithicum B	2450	2000	LNEOB
		Laat Neolithicum A	2850	2450	LNEOA
		Midden Neolithicum B	3400	2850	MNEOB
		Midden Neolithicum A	4200	3400	MNEOA
		Vroeg Neolithicum B	4900	4200	VNEOB
		Vroeg Neolithicum A	5300	4900	VNEOA
	Mesolithicum	Laat Mesolithicum	6450	5300	LMESO
		Midden Mesolithicum	7100	6450	MMESO
		Vroeg Mesolithicum	8800	7100	VMESO
	Paleolithicum	Laat Paleolithicum B	18.000	8800	LPALBOB
		Laat Paleolithicum A	35.000	18.000	LPALBOA
		Midden Paleolithicum	300.000	35.000	MPALBO
		Vroeg Paleolithicum		300.000	VPALBO

Bijlage 2: Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Schema Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Verklarende woordenlijst Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Archeologische begeleiding (STAP 5c)

Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd wanneer proefsleuven of en opgraving niet mogelijk zijn door bijvoorbeeld civieltechnische beperkingen.

Archeologische indicatoren

Hiermee worden aanwijzingen in de bodem bedoeld die duiden op menselijke activiteiten in het verleden, zoals aardewerkscherven, houtskool, botmateriaal, vondstlagen, etc.

Archis

Archeologisch informatiesysteem voor Nederland. Een digitale databank met gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen.

Bureauonderzoek (STAP 1)

Het bureauonderzoek is een rapportage waarin een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel wordt opgesteld aan de hand van geomorfologische en bodemkaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS), historische kaarten en archeologische publicaties.

Fysiek beschermen (STAP 4c)

De archeologische resten blijven in de bodem behouden door bijvoorbeeld planaanpassingen.

Geofysisch onderzoek

Meetapparatuur brengt archeologische verschijnselen in de bodem driedimensionaal in kaart zonder te boren of te graven. Dit kan bijvoorbeeld door radar-, weerstandsonderzoek of elektromagnetische metingen.

Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Dit model geeft op detailniveau voor het plangebied aan wat aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of een inventariserend veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode is om eventueel aanwezige archeologische resten aan te tonen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) (STAP 2)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek worden archeologische waarden in het veld geïnventariseerd en gedocumenteerd. Waar is wat in de bodem aanwezig? De inventarisatie kan bestaan uit een inventariserend veldonderzoek-overig (door middel van een booronderzoek, veldkartering en/of geofysisch onderzoek) en/of een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. Wat de beste methode is, hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats.

Inventariserend veldonderzoek - overig (IVO-o) (STAP 2b of 2c)

Bij een Inventariserend veldonderzoek - overig door middel van boringen (IVO-o) worden boringen gezet door middel van een handboor of guts.

Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven (IVO-p) (STAP 2f)

Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar aanwijzingen zijn voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Verkennende fase (STAP 2b)

Wanneer bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een gespecificeerd verwachtingsmodel op te stellen, wordt een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd. In deze fase wordt onderzocht of de bodem nog intact is, wat de bodemopbouw is en hoe deze invloed heeft gehad op de locatiekeuze van de mens in het verleden. Het onderzoek is bedoeld om kansarme zones om archeologische resten aan te treffen uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor vervolgonderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt meestal uitgevoerd door middel van boringen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Karterende fase (STAP 2c of 2f)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek - karterende fase wordt het plangebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen en/of vondsten. De intensiteit van onderzoek is groter dan in de verkennende fase, bijvoorbeeld door een groter aantal boringen per hectare of door het aanleggen van proefsleuven.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Waarderende fase (STAP 2f)

Tijdens de waarderende fase wordt aangegeven of de aangetroffen archeologische vindplaatsen behoudenswaardig zijn. Dat betekent dat de aard, omvang, datering, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats(en) wordt vastgesteld. Wanneer de waardering van de archeologische resten laag is, hoeft geen verder archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het plangebied wordt 'vrijgegeven'. Wanneer de resten behoudenswaardig zijn, wordt in eerste instantie behoud in situ (ter plekke in de bodem) nagestreefd. Wanneer dit door de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk is, wordt vervolgonderzoek uitgevoerd in de vorm van een opgraving of archeologische begeleiding. Vaak wordt deze fase gecombineerd uitgevoerd met het inventariserend veldonderzoek karterende fase.

Opgraving (STAP 5c)

Wanneer door de toekomstige ontwikkelingen aanwezige archeologische resten in de bodem niet behouden kunnen worden, wordt een opgraving uitgevoerd. Tijdens de opgraving worden archeologische resten gedocumenteerd, gefotografeerd en bestudeerd. Hierdoor wordt informatie over het verleden zo goed mogelijk vastgelegd en behouden.

Plan van Aanpak (PvA) (STAP 2a)

Voor een booronderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) noodzakelijk. Het PvA beschrijft hoe het veldwerk wordt uitgevoerd en uitgewerkt.

Programma van Eisen (PvE) (STAP 2d of 5a)

Voor het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek - proefsleuven, archeologische begeleiding of opgraving is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk. Het PvE beschrijft het doel, vraagstelling en uitvoeringsmethode van het archeologisch onderzoek. Dit document wordt beschouwd als basisdocument voor archeologisch veldonderzoek waarmee de inhoudelijke kwaliteit gewaarborgd wordt. Het PvE wordt goedgekeurd door het bevoegd gezag (gemeente, provincie of het rijk).

Quickscan

In een quickscan wordt geïnventariseerd of en waar archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

Selectieadvies (STAP 3)

In het selectieadvies wordt op archeologisch inhoudelijke argumenten het advies gegeven welke delen van het plangebied vrijgegeven kunnen worden voor verdere ontwikkeling en welke delen behouden of opgegraven moeten worden.

Selectiebesluit (STAP 4)

De bevoegde overheid (gemeente, provincie of soms het rijk) geeft op basis van het selectieadvies aan welke maatregelen genomen worden. De bevoegde overheid kan van het selectieadvies afwijken indien zij dat nodig acht.

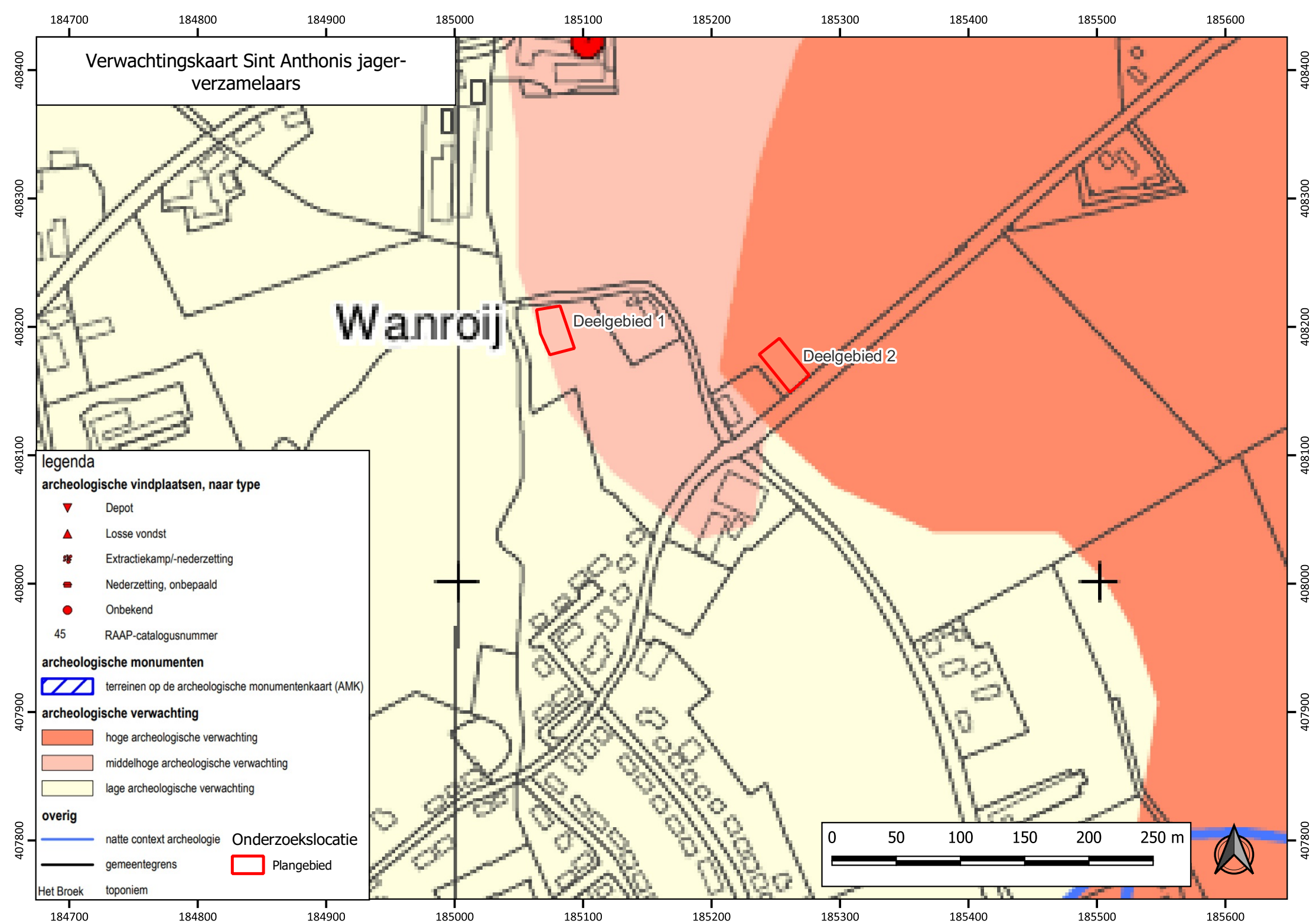
Veldkartering

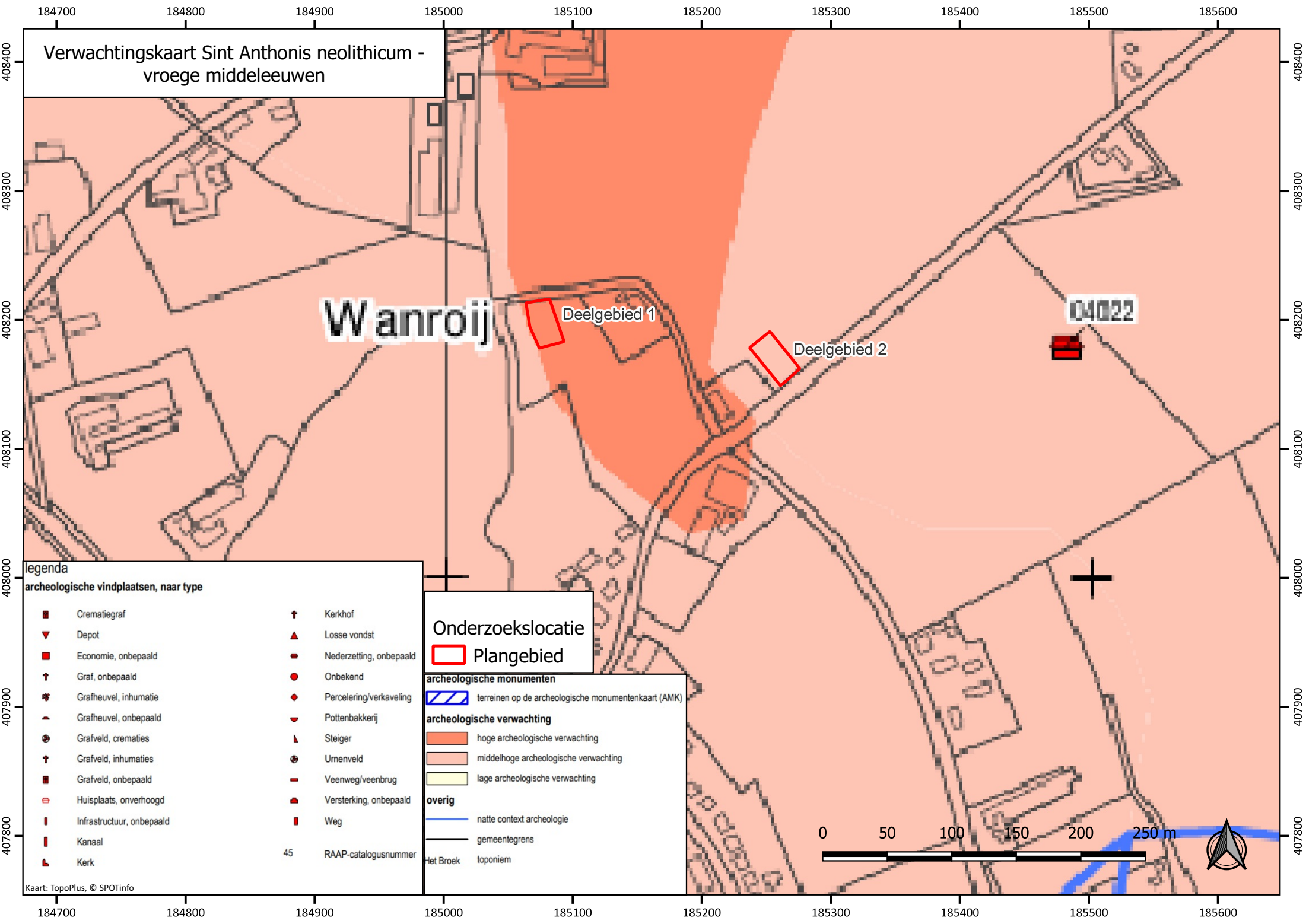
Bij een veldkartering wordt het plangebied systematisch belopen om archeologische oppervlaktevondsten te verzamelen.

Bijlage 3. Gemeentelijke verwachtingskaarten

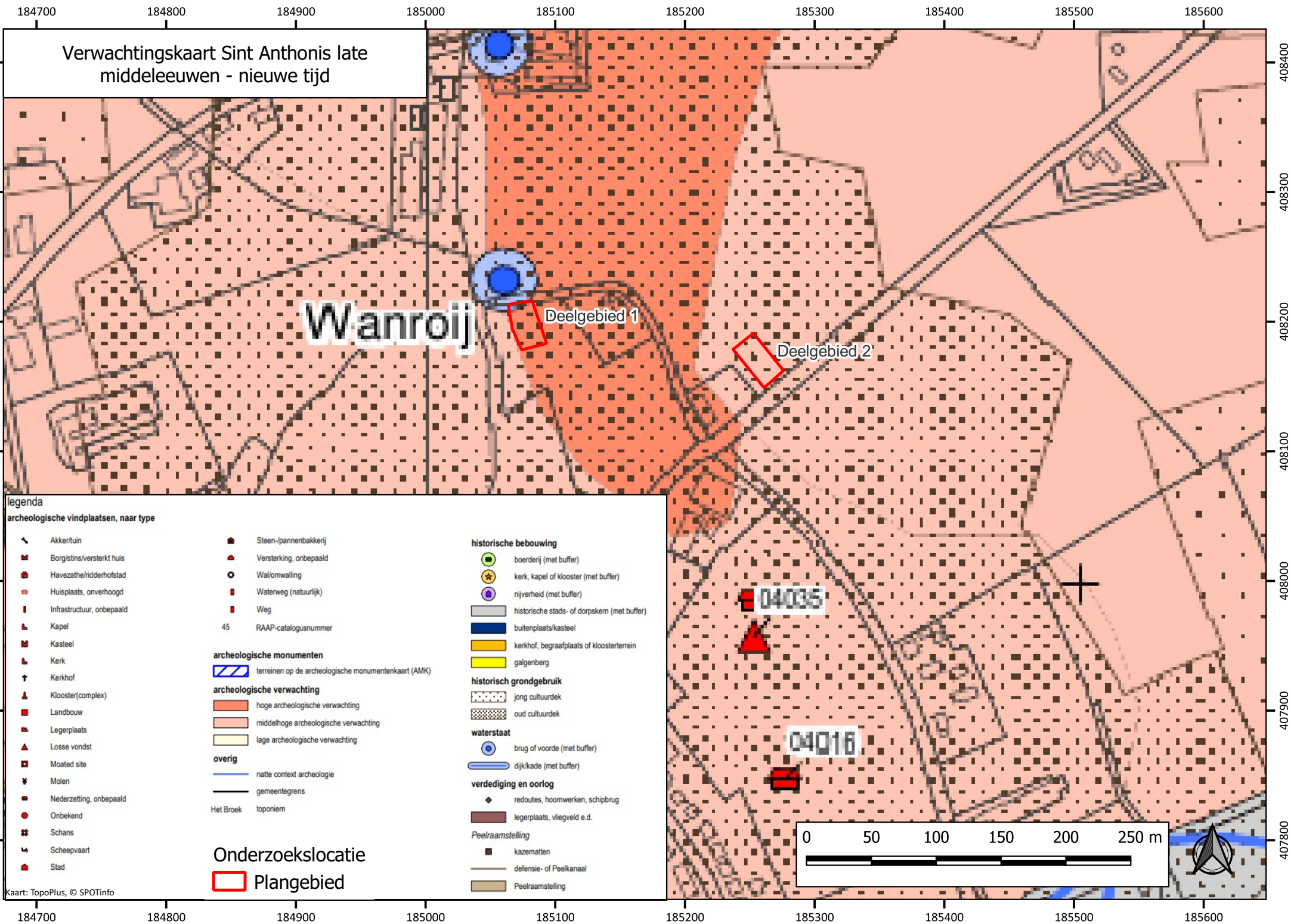
Bijlage 3. Gemeentelijke verwachtingskaarten

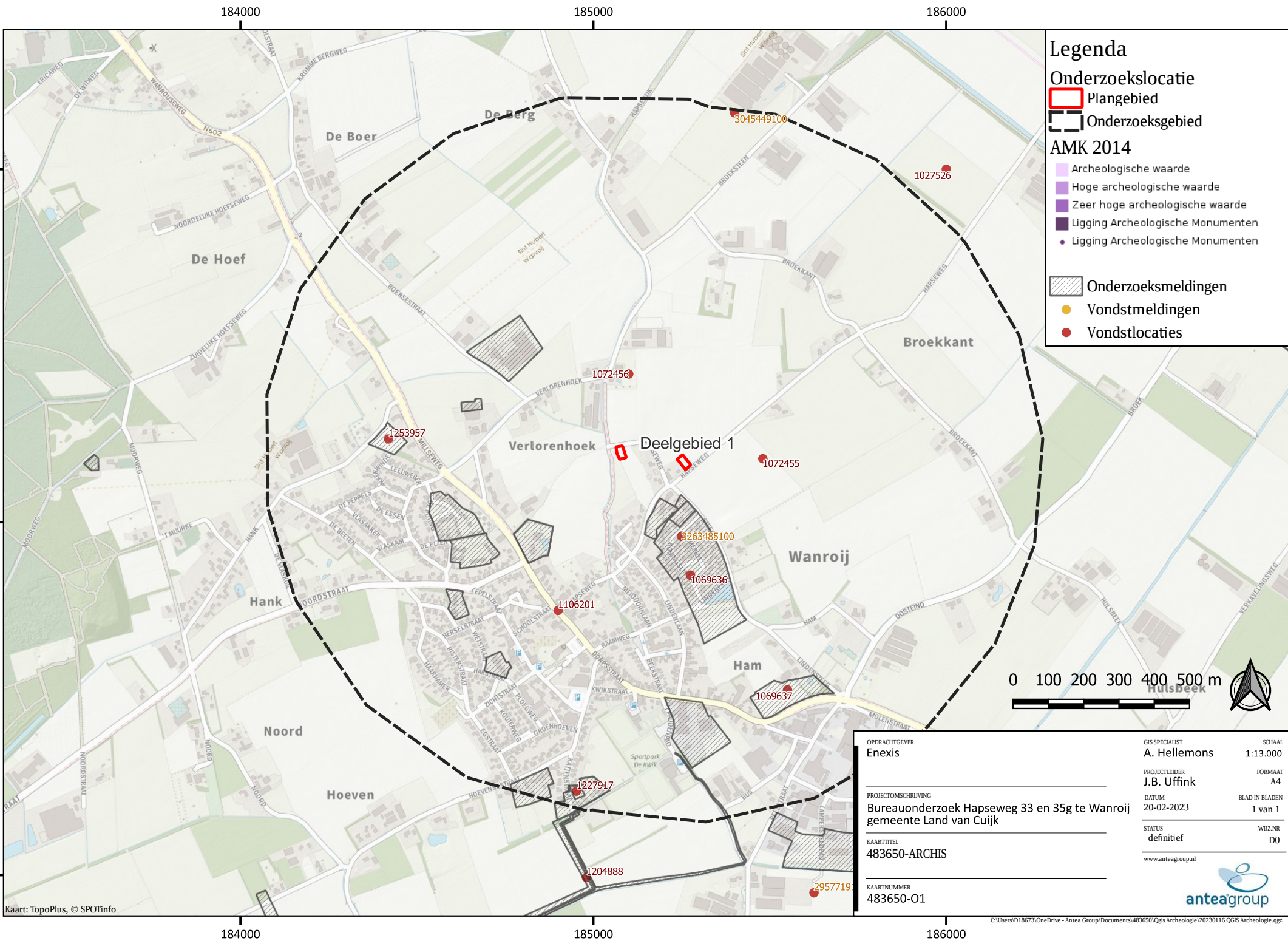

Kaartbijlagen

Legenda

Onderzoekslocatie

- Plangebied
- Onderzoeksgebied

AMK 2014

- Archeologische waarde
- Hoge archeologische waarde
- Zeer hoge archeologische waarde
- Ligging Archeologische Monumenten
- Ligging Archeologische Monumenten

Onderzoeksmeldingen

- Vondstmeldingen
- Vondstlocaties

OPDRACHTGEVER Enexis	GIS SPECIALIST		SCHAAL
	A. Hellemons		1:13.000
	PROJECTLEIDER		FORMAAT
	J.B. Uffink		A4
PROJECTOMSCHRIJVING Bureauonderzoek Hapseweg 33 en 35g te Wanroij gemeente Land van Cuijk	DATUM		BLAD IN BLADEN
	20-02-2023		1 van 1
KAARTITTEL 483650-ARCHIS	STATUS		WIJZ.NR
	definitief		D0
KAARTNUMMER 483650-O1	www.anteagroup.nl		

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. (0162) 48 70 00
E. martijn.elings@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

ISSN: 1570-6273

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.
De auteur aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.